

Væringene i Hordaland

Bergen, onsdag 23.01.2013
kl 10:00-15:00

Thor Blichfeldt
Avls- og seminsjef
Norsk Sau og Geit

Program for væreringene og andre spesielt avlsinteresserte

- ❑ Velkommen til møte. Presentasjon og orientering.
- ❑ Nye eigenskapar i avlsmålet
- ❑ Kva arbeid må medlemmer i ring gjera av registreringar for å få ein sikrare indeks?
- ❑ Kva aktivitetar skal gje økonomisk støtte til ringane framover? Vektregistrering fødsel/vårvekt, helseregistrering, m.m.
- ❑ Organisering av avlsarbeidet, uttale på høyringa frå Region Vest.
- ❑ Kjøttsauavl - satsing eller begravelse?
- ❑ Innavl
- ❑ Open post, kva er ringane opptekne av?

Ny egenskap i avlsmålet (1)

- Holdbarhet

- Vi har registreringen "Når gikk søya ut?"
 - Mellom første og andre lamming?
 - Mellom andre og tredje lamming?
 - Osv
- Vi ønsker oss "Utrangeringsårsak"
 - Spesielt mastitt
- Prøver ut ny beregningsmetode
 - Arvbarheten
 - Genetiske korrelasjoner til andre egenskaper (lammetall osv)
 - Avlsverdier på søyer og værer

Ny egenskap i avlsmålet (2)

- Voksenvekt

- Har voksenvekt noen betydning i produksjonen?
- Er det mye arbeid å veie 2. og 3. års søyer midt i drektigheten?
- Avlsmålet/rasebeskrivelsen:
 - Spæl: "Ingen økning i voksenvekta"
 - Sjeviot: Liten, nøysom
 - NKS: ????

Ny egenskap i avlsmålet (3)

- ”God mor”

- Lammetap totalfødte - merking
- Lammingsvansker
- Jur- og speneform
- Morsinstinkt

- Den gamle egenskapen ”morsevne”
 - Melkeevne

Effektive avlsmetoder for søyeegenskapene (1)

**Genom-
seleksjon?**

- ❑ Uten registreringer, ingen mulighet....
- ❑ Ny egenskap → ny delindeks
- ❑ Vektlegge delindeksen i O-indeksen
- ❑ Framgang per år, ikke per generasjon
 - Genetisk variasjon
 - Sikker indeks (mange registreringer fra avkom og slekt)
 - Kort generasjonsintervall
- ❑ BLUP-metoden forteller oss hvilket dyr som er genetisk best
- ❑ Jo større vekt på søyeegenskaper, jo eldre dyr som elitesøyer og seminværer

Effektive avlsmetoder for søyeegenskapene - ringene (2)

- Sette inn færre prøveværer
- Gi prøveværene mange paringer slik at vi får større avkomsgrupper
- Sette på døtre etter prøveværene
- Registrere søyeinformasjonen før indeksskjøring S1 slik at seminværkandidatene har informasjonen ved uttak

Økonomisk støtte til ringene (4 mill kr)

- I dag
 - Avkomsgranskede værer
 - Antall
 - Kvalitet (krav ved innsett og indekstillegg)
- Framover?

”Kjøttsau”

- satsing eller begravelse?

- ”Kjøttsau” er en rase/linje som skal brukes i krysningsavl for å lage **ekstra gode slaktelam under norske driftsforhold**

Kjøttsau: Vektlegging av delindeksene i K-indeksen

Kjøttsau	2010	2011	2012
Slaktevekt	35 %	45 %	45 %
Slakteklasse	25 %	25 %	25 %
Fettgruppe	20 %	25 %	25 %
Morsevne-vår	5 %	2 %	2 %
Morsevne-slakt	5 %	3 %	3 %
Lammetall	10 %	0 %	0 %

Raser som kan inngå i ”Kjøttsau”

- ”Kjøttsau” skal være en ”åpen” rase
(”syntetisk” på norsk - ”composite” på engelsk)
 - NKS
 - Nor-X
 - Texel
 - Charollais
 - Suffolk - nei

Trenger vi "Kjøttsau" når vi har NKS-kombi?

NKS-kombi i dag

- Gode slaktelam
 - Tilvekst
 - Kjøtt
 - Fett
- Store søyer
- Høyt lammetall
- God melkeevne

NKS-kombi om 10 år

- Noe bedre slaktelam
 - Tilvekst
 - Kjøtt
 - Fett
- **Ikke større søyer**
- Samme høye lammetallet
- Enda bedre melkeevne
- Bedre holdbarhet
- Bedre morsegenskaper
 - Jur- og speneform
 - Morsinstinkt

”Kjøttsau” i forhold til NKS-kombi om 10 år - hvis vi satser!!!

- Vesentlig større tilvekst på lamma slik at slaktevekta ved sanking er 2 kg høyere
 - **Krysningslamma 1 kg tyngre**
- Noe bedre kjøttfylde
- Magrere lam som kan slaktes på 25 kg uten fettrekk

Avlstiltak i en kjøttsau-satsing

Stor populasjon

1. Etablere en base av det aller beste innen de aktuelle rasene
2. Hente inn det beste fra de aktuelle rasene til enhver tid

Effektivt avlsopplegg

1. Seminbasert
 2. Til semin som lam
 - 1 års generasjonsintervall far-sønn
 3. Seleksjon ved 1/2 års alder med større nøyaktighet
 - Egentilvekst
 - Ultralydmål for kjøtt og fett
 - Genomseleksjon???
- Strengt utvalg

Innavl (1)

- *i populasjonen*

**Dette har vi
god kontroll på!**

- Innavlsøkning følger automatisk med i et effektivt avlsarbeid
- Innavlsøkningen må holdes innenfor forsvarlige rammer for å bevare genetisk variasjon
 - Beholde stor framgang i mange generasjoner (avlsteorien "optimal contribution")
 - Bedre rustet ved store endringer
 - Klima
 - Korn/Kraftfôr
- Tiltak: Værene (semin, lokal elite)
 - Antall seminværer i årgangen (NKS: 20, Spæl: 8; Sjeviot: 2)
 - Sæddoser per seminvær (200 - 2000)
 - Avkomsgranska sønner per seminfar (maks 100)
 - Seminsønner per seminfar (2-3-4)

Innavl (2)

- i det enkelte dyr

Problemstilling for den enkelte saueavler, ikke for populasjonen!

- Paring av dyr som er i slekt
 - Nært i slekt: Innavl
 - Ikke så nært i slekt: Linjeavl
- Innavlede dyr
 - Redusert "livskraft", fruktbarhet osv
 - Økt sjanse for å vise "genetiske defekter"
 - Recessive genvarianter - gir utslag i dobbel dose
- Hva er "for mye innavl" i saueholdet?
 - Kåringsreglene
 - Sauekontrollen
 - LedSau (Lindholt)